

Registratienummer: 25.033177

Aan Verenigde vergadering

Van Dijkgraaf en hoogheemraden

Portefeuille Aad Straathof

Onderwerp Stand van zaken studie Toekomstgericht waterbeheer Rijnland

Datum 9 april 2025

Waarom krijgt u deze memo

In deze memo informeren wij u over de meest recente ontwikkelingen van de studie Toekomstgericht Waterbeheer Rijnland (TGWR) en hoe wij de opiniefase vormgeven. In deze fase gaan wij onder andere in gesprek met onze stakeholders over de resultaten van TGWR, waarbij we het conceptrapport Impactanalyse als basis gebruiken (zie bijlage 2).

Context

Op 5 februari 2025 hebben we de mogelijke gevolgen van klimaatverandering aan u gepresenteerd. Hiermee is de eerste fase (impactanalyse) van de studie TGWR afgerond. De resultaten van deze eerste fase zijn opgenomen in het conceptrapport Impactanalyse (zie bijlage 2).

In april 2025 starten we met de tweede fase, de opiniefase. In deze fase onderzoeken we maatregelen om de gevolgen van klimaatverandering (waar mogelijk) op te vangen en bespreken we deze met onze stakeholders en de VV (zie onderstaand tekstblok voor meer informatie). Maatregelen rijken verder dan alleen de mogelijkheden van Rijnland. We hebben elkaar nodig.

Aan het einde van deze opiniefase staat op **10 december** een **opiniërende VV** gepland, met als voorbereiding daarop op **17 september** een **informatieve VV** waarin we dieper ingaan op de inhoud en met u verschillende opties verkennen. Deze opiniefase is een belangrijke stap richting de besluitvormende VV over de studie TGWR en vormt ook een opmaat naar WBP7 en de waterschapsverkiezingen van 2027. Meer informatie over de relatie met andere trajecten vindt u in bijlage 1.

We werken in de studie TGWR toe naar het volgende eindresultaat:

- **Inzicht & bewustwording**

We verwerven inzicht in de gevolgen van klimaatverandering en (ruimtelijke) ontwikkelingen op het waterbeheer, wat dit kan betekenen voor de verschillende stakeholders/functies in het gebied en welke maatregelen genomen kunnen worden om gevolgen te beperken, waar dat mogelijk is. De resultaten hiervan leggen we vast in het rapport Impactanalyse.

- **Robuuste strategie & routekaart**

Op basis van de bovenstaande analyses en gesprekken met onze stakeholders stellen we een zo **robuust mogelijke strategie** op. Hierin staat hoe Rijnland wil omgaan met de gevolgen van klimaatverandering en ruimtelijke ontwikkelingen. Onderscheid wordt gemaakt naar maatregelen voor de korte en middellange termijn (tot 2050) en een strategie voor de lange termijn (2100). Ook maken we onderscheid tussen wie de maatregelen kan nemen. Een deel is de verantwoordelijkheid van Rijnland, een deel zal samenwerking vergen met onze stakeholders en voor een deel ligt de verantwoordelijkheid helemaal niet bij Rijnland maar zijn we afhankelijk van derden. Vervolgens leggen we in een **routekaart** vast wie, wanneer welke acties

oppakt.

- [Basis voor ons investeringsprogramma en onze inzet richting onze stakeholders](#)

De resultaten van deze studie vormen een belangrijk kader voor ons nieuwe waterbeheerprogramma, beleidskeuzes en de voorbereiding van onze organisatie op de toekomst. Ze vormen ook het inhoudelijke kader voor onze inzet naar onze stakeholders over de ruimtelijke randvoorwaarden (via het programma Water en bodem sturend). Daarnaast is het een onderlegger voor andere overheden en stakeholders voor beslissingen over de toekomst van het ruimtelijk domein.

[We gaan in gesprek met onze stakeholders](#)

De komende maanden gaan we in gesprek met onze stakeholders (overheden, landbouw- en milieuorganisaties) om [bewustwording](#) te creëren over de mogelijke klimaateffecten. We willen ook horen wat dit voor onze stakeholders betekent en wat nodig is voor een duurzame leefomgeving. We sluiten daarbij zoveel als mogelijk aan bij bestaande ambtelijke en bestuurlijke overleggen. En zoeken actief ontbrekende maar wel belangrijke doelgroepen op. De resultaten van deze gesprekken worden gebundeld in een verslag, zodat het meegenomen kan worden in de besluitvorming.

[Het conceptrapport Impactanalyse is de basis voor de gesprekken met de stakeholders](#)

Transparantie in ons werk is van groot belang. Het concept rapport biedt inzicht in hoe we de studie hebben uitgevoerd en hoe we de resultaten hebben geïnterpreteerd, inclusief de mogelijke (bestuurlijke) vraagstukken die wij zien ontstaan. Discussie en debat met belanghebbenden zijn daarbij essentieel. Mogelijk zien wij zaken verkeerd of komen er nieuwe inzichten naar voren die kunnen bijdragen aan mogelijke oplossingen.

Met nadruk wordt gesteld dat het een concept! rapport is. De berekeningen zijn in principe afgerond, maar aan de interpretatie van de berekeningsresultaten en de daaruit volgende bestuurlijke vraagstukken wordt nog bijna dagelijks geschaafd. De gesprekken met onze stakeholders zullen naar verwachting waardevolle informatie opleveren die we weer kunnen verwerken in het definitieve rapport.

Het is goed om te weten dat onze stakeholders nu al vragen om gedetailleerde informatie over de resultaten van de studie TGWR, zodat zij kunnen zien wat dit voor hun gemeenten of gebieden betekent. Voor de minder inhoudelijke onderlegde personen en de snelle lezer wordt een publieksvriendelijke versie gemaakt waar in het kort de belangrijkste conclusies worden gepresenteerd.

[Ter ondersteuning van het besluitvormingsproces maken we een vertaling van de resultaten van de impactanalyse naar mogelijke oplossingsrichtingen \(houtschoolschetsen hoekpunten\)](#)

Het gebied van Rijnland weerbaar maken tegen gevolgen klimaatverandering: dat is het doel. De huidige strategie uit WBP6 richt zich voornamelijk op verdere optimalisatie van het huidige waterbeheer, waarbij we wel al de vertaling maken naar Water en bodem sturend. Volgens de nieuwste inzichten van onder andere het KNMI en de impactanalyse is deze strategie echter minder lang houdbaar dan eerder werd gedacht. Maar wat moet er veranderen in de strategie? Het Deltaprogramma gebruikt toekomstverkenningen als instrument om een aanpak voor de lange termijn te ontwikkelen. Door middel van extreme scenario's, de zogenaamde hoekpunten van het speelveld, zoekt men naar toekomstbestendige oplossingen voor het omgaan met klimaatverandering tot 2100. Een vergelijkbaar onderzoek wordt onder leiding van een extern bureau ook voor het Rijnlandse gebied uitgevoerd. Naast ambtelijke werksessies, staan we hier ook bij stil in de informatieve sessie met u die plaatsvindt op 17 september.

Vervolg

Onderdeel	Periode
Afronding rapportage impactanalyse en start opiniefase	April 2025
Hoekpuntenanalyse op basis van Deltaprogramma aanpak	Mei – september 2025
Roadshow stakeholders	Mei – september 2025
Info VV – verkennen opties, inclusief verdieping op inhoud	17 september 2025
Opinie VV	10 december 2025
Besluitvorming	Q1 - 2026

Bijlage 1: Routekaart naar een nieuw WBP7 en de waterschapsverkiezingen in 2027

De studie TGWR is een visievormend traject waarin een belangrijke koers wordt uitgezet richting de toekomst. Daarmee is het één van de pijlers van WBP7 en levert belangrijke input voor de waterschapsverkiezingen in 2027. Hieronder een korte weergave (tijdlijn) hoe één en ander op elkaar ingrijpt:

Onderdeel	Periode
TGWR Opleveren robuuste strategie voor de toekomst inclusief financieel doorzicht.	Q1 2026
WBS Waar TGWR begin 2026 stopt met de oplevering van de strategie, gaan de resultaten en de implementatie/uitvoering daarvan verder in het programma WBS. Waar TGWR zich richt op welke klimaat trends, onzekerheden en effecten zich aftekenen (2050-2100 en verder), richt Water Bodem sturend zich op wat het streven naar een klimaatadaptieve omgeving gegeven deze trends en onzekerheden van ons aan acties en maatregelen vraagt. Ook qua competenties, gedrag en bijvoorbeeld leidende principes welke we moeten beheersen en hanteren in het krachtenveld van de ruimtelijke ordening.	Continu
Overdrachtsdocument Tbv. waterschapsverkiezingen 2027, met daarin de diverse ontwikkelingen (waaronder klimaatverandering) en de bestuurlijke keuzes die daarin zijn te maken. Dit overdrachtsdocument is gelijk ook de inhoudelijke voorbereiding van WBP7	Q3 – Q4 2026
WBP7 (voorbereiding) Start meer procesmatige voorbereiding van WBP7. Denk aan verplichte structuur uit omgevingswet, opstellen structuur/systematiek doelenbomen etc.	Heel 2026
Waterschapsverkiezingen Coalitievorming en maken coalitieprogramma	Q1 – Q2 2027
WBP7 Op basis van coalitieakkoord, opstellen van concept-WBP7	Q3 2027 – Q4 2027 <i>Ps. Dit is wel een hele korte tijd. Mogelijk meer tijd nodig.</i>
WBP7 Inspraakprocedure en formele vaststelling	Q1 – Q2 2028